

Primljeno: siječanj 2011.

BRANKA ŽIGANTE ŽIVKOVIĆ*

Sudska praksa prekršajnih sudova

1. REMEĆENJE JAVNOG REDA I MIRA

Članak 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (NN 5/90. – pročišćeni tekst, 30/90., 47/90., 29/94.).

Sama činjenica da se okrivljenica obratila oštećenici pogrđnim riječima nije dovoljna za ostvarenje obilježja prekršaja iz odredbe članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira za koji je proglašena krivom.

Člankom 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira propisano je da će se kazniti tko se na javnom mjestu tuče, svađa, više ili na drugi način remeti javni red i mir.

Obračanje nekome pogrđnim riječima samo po sebi ne predstavlja prekršaj iz citiranog članka ukoliko prilikom činjenja istog nije bilo vike, svađe ili prelaska pristojnog ponašanja kojim bi se remetio javni red i mir a što se mora dokazati tijekom postupka.

Granice pristojnog ponašanja nisu unaprijed određene pravilima već ih određuje određena sredina i one se moraju dokazati da bi se u nekom slučaju moglo procesuirati za djelo prekršaja iz citirane odredbe.

JŽ-2070/09

2. ZAKON O ORUŽJU – ZAKON O NADZORU DRŽAVNE GRANICE

U pravu je žalitelj – ovlaštenu tužitelj kada tvrdi u žalbi da je pogrešno prvostupanjski sud okrivljenika proglasio krivim zbog postupanja protivno odredbi članka 36. stavka 2. i činjenja prekršaja iz članka 55. stavka 1. točke 14. Zakona o nadzoru državne granice, zbog toga što prilikom dolaska na državnu granicu, a s namjerom njenog prelaska, graničnoj policiji nije prijavio oružje i streljivo koje je imao kod sebe, iako je isti terećen za prekršaj iz članka 92. stavka 1. točke 27. Zakona o oružju.

Dana 1. rujna 2007. godine stupio je na snagu Zakon o oružju (NN 63/07.) koji je odredbom članka 110. propisao da sa stupanjem na snagu Zakona prestaju važiti odredbe članka 36. Zakona o nadzoru državne granice (NN 9/90., 26/93., 92/94.).

JŽ-3392/08

* Branka Žigante Živković, dipl. iur., sutkinja Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske.

3. PREKRŠAJNI ZAKON – ODUZIMANJE PREDMETA

U pravu je žalitelj – ovlaštenu tužitelj kada ističe u žalbi da prvostupanjski sud nije mogao odbiti njihov prijedlog o oduzimanju predmeta s obrazloženjem da Prekršajnim zakonom nije propisano oduzimanje predmeta kao zaštitna mjera zbog počinjenja prekršaja zbog kojeg je proglašen krivim.

Člankom 57. Prekršajnog zakona propisano je oduzimanja predmeta kao vrsta zaštitne mjere, pa je u članku propisano da se navedena zaštitna mjera može primijeniti glede predmeta koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali počinjenjem prekršaja. Zaštitna mjera se primjenjuje kada postoji opasnost da će se predmet ponovno uporabiti za počinjenje prekršaja ili kada se oduzimanje predmeta čini prijeko potrebno zbog zaštite opće sigurnosti, zdravlja ljudi ili iz moralnih razloga.

Stavkom drugim citiranog članka propisano je, da se u određenim slučajevima navedena mjera može propisati kao obvezatna, kao što je to slučaj npr. kod nekih prekršaja propisanih Zakonom o oružju.

Stavkom drugim propisan je izuzetak od pravila propisanog stavkom prvim, što ukazuje na okolnost da nekim zakonom, kao npr. Zakonom o nadzoru državne granice – nije propisana zaštitna mjera oduzimanja predmeta, nije valjana pravna osnova zbog kojeg se odbija tužiteljev prijedlog za primjenom zaštitne mjere oduzimanja predmeta.

Jž-3392/08

4. NEZAKONITI DOKAZ

Osnovano je od strane žalitelja istaknuta žalbena osnova bitne postupovne povrede iz članka 195. stavka 1. točke 10. Prekršajnog zakona s obrazloženjem da sud temelji svoju odluku na nezakonitom dokazu, tj. oružju koje je pribavljeno nezakonitom pretragom stana okrivljenika a koja je obavljena bez sudske naloga i bez nazočnosti građana kao svjedoka.

Odredbom članka 174. Prekršajnog zakona propisano je da se prilikom obavljanja pretrage stana i drugih prostorija i (...) primjereno prekršajnom postupku smisleno primjenjuju odredbe o pretrazi koje važe u Zakonu o kaznenom postupku.

Zakonom o kaznenom postupku propisana je u člancima 224. – 233. pretraga stana koja se može provesti temeljem pisanog obrazloženog naloga suda, uz nazočnost dvaju punoljetnih građana – svjedoka, istodobno kroz cijelo trajanje pretrage.

Člankom 231. ZKP-a propisano je kada redarstvene vlasti mogu obavljati pretragu stana ili drugog prostora bez naloga.

Člankom 232. ZKP-a propisano je "ako je pretraga obavljena bez pisanog sudske naloga, ili bez osoba koje moraju nazočiti pretrazi ili su redarstvene vlasti poduzele suprotno odredbama članka 231. stavka 1. i 2. Zakona, zapisnici o pretrazi i ostali dokazi pribavljeni pretragom ne mogu se upotrijebiti kao dokazi u kaznenom postupku" slijedom propisanog ni u prekršajnom postupku, pa prvostupanjski sud svoju odluku o krivnji okrivljenika nije mogao temeljiti na oduzetom predmetu po potvrdi o oduzimanju predmeta nakon obavljene pretrage stana suprotno citiranim člancima.

Jž-2825/09

5. SLUŽBENE ZABILJEŠKE

Neosnovano ovlašteni tužitelj kao žalitelj ističe da prvostupanjski sud nije mogao okrivljenike osloboditi od optužbe u nedostatku dokaza jer su okrivljenici u policijskoj postaji iskazali drugačije nego pred sudom, o čemu je sastavljena službena zabilješka.

Službena zabilješka sastavljena u policijskoj upravi nije dokaz koji sud može koristiti tijekom postupka.

Odredbom članka 179. stavka 5. Prekršajnog zakona propisano je da sud temelji svoju odluku samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnoj raspravi.

Člankom 158. stavkom 6. Prekršajnog zakona propisano je da ovlaštena osoba tijela državne uprave može ispitati osumnjičenika na način propisan odredbama Prekršajnog zakona o ispitivanju okrivljenika, te ga treba upozoriti i na pravo da uzme branitelja.

Stavkom 8. citiranog članka propisano je da se jedino takvi zapisnici mogu koristiti kao dokaz.

Kako u predmetnom slučaju u policijskoj postaji nisu ispitali osumnjičenika na način kako se ispituje okrivljenik u prekršajnom postupku prema odredbi članka 171. Prekršajnog zakona, i nije upoznat sa svojim pravom na branitelja, već su o ispitivanju sastavili samo službenu zabilješku, to je neosnovan žalbeni navod ovlaštenog tužitelja da je sud trebao kao dokaz uzeti službenu zabilješku sastavljenu s okrivljenicima u policijskoj upravi.

Prema odredbama Prekršajnog zakona, službene zabilješke o ispitivanju okrivljenika ili svjedoka moraju biti izdvojene iz spisa predmeta.

JŽ-2199/09